

15.**Odborné usmernenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky
o očkovacích postupoch vykonávaných v inom veku a inom intervale ako v rámci
schémy pravidelného povinného očkovania osôb v Slovenskej republike**

Dňa: 13. marca 2017
Číslo: OE/10293/2016

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 45 ods. 1 písm. b) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 5 písm. 4 ods. d) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydávajú toto odborné usmernenie:

**Čl. I
Účel odborného usmernenia**

Účelom tohto odborného usmernenia je zjednotenie očkovacích postupov u osôb v inom ako určenom veku a určenom intervale v rámci pravidelného povinného očkovania osôb v Slovenskej republike, ktoré sa vykonáva podľa osobitného predpisu.¹⁾

**Čl. II
Všeobecné zásady**

(1) Všeobecné zásady:

- a) pri očkovaní kombinovanou vakcínou proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, detskej obrne, vírusovej hepatitíde typu B a invazívnym hemofilovým nákazám v schéme očkovania v 3. mesiaci, v 5. mesiaci a v 11. mesiaci života sa dodržia nasledovné postupy:
 1. minimálny vek očkovania je po dovŕšení 6. týždňa života,
 2. minimálny odstup medzi 1. a 2. dávkou sú štyri týždne, medzi 2. a 3. dávkou je päť mesiacov,
 3. odporúčané odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov,
- b) ak sa očkovanie začalo vykonávať v schéme odlišnej od schémy platnej v Slovenskej republike, očkovanie sa dokončí podľa začatej schémy,
- c) pre potreby výpočtu intervalov medzi jednotlivými dávkami vakcíny sa štyri týždne považujú za 28 dní; intervaly štyri mesiace alebo intervaly dlhšie sa určujú podľa kalendárnych mesiacov,
- d) dávky vakcín podávané štyri dni a menej dní pred minimálnym intervalom, sa považujú za platné; dávky akejkoľvek vakcíny podanej päť alebo viac dní pred minimálnym intervalom, sa považujú za neplatné a zopakujú sa, opakovaná dávka vakcíny sa podá následne po neplatnej dávke s minimálnym odporúčaným odstupom,
- e) ak časový interval na podanie dávky vakcíny podľa platnej schémy uplynul, nezačína sa celá

¹⁾ Vyhláska Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov.

- schéma odznova, zmeškaná dávka sa podá pri najbližšej návšteve lekára,
- f) ak je údaj o očkovaní neznámy alebo nespoľahlivý, na takýto údaj sa neprihliada, postupuje sa tak, akoby dávka nebola podaná; akceptuje sa iba písomný záznam o konkrétnom očkovaní s uvedením dátumu a podpisom lekára; sérologické overenie imunity sa vykoná v odôvodnených prípadoch, napríklad pre zhodnotenie imunitnej odpovede u imunodeficitných stavov, po biologickej liečbe, u onkologických pacientov,
- g) očkovanie proti záškrtu, tetanu a čiernemu kašľu (DTaP) pred dovŕšením 6. týždňa života alebo očkovanie proti osýpkam, mumpsu a ružienke (MMR) pred dovŕšeným 12. mesiacom života sa vykonáva výnimočne, ak to vyžaduje ochrana dieťaťa z pohľadu aktuálnej epidemiologickej situácie alebo individuálnej situácie dieťaťa, pred vycestovaním do endemickej oblasti danej nákazy; tieto dávky sa do celkového počtu podaných dávok nepočítajú,
- h) množstvo podanej vakcíny sa nikdy nezmenšuje, ani pri predčasne narodenom dieťati alebo dieťati s nízkou pôrodnou hmotnosťou; redukcia dávky môže viesť k nedostatočnej tvorbe imunitnej odpovede, ak bola vakcína podaná v menšom množstve alebo iným spôsobom ako stanoveným podľa osobitného predpisu²⁾, táto dávka sa považuje za neplatnú,
- i) pri nedostupnosti vakcíny používanej v národnom imunizačnom programe sa na očkovanie použije iná vakcína rovnakého antigénneho zloženia; pri nedostupnosti kombinovanej vakcíny sa na očkovanie použije iná vakcína rovnakého antigénneho zloženia alebo kombinácia vakcín zabezpečujúca rovnaké antigénne zloženie,
- j) pre vakcíny s vyšším obsahom diftériového a pertusového toxoidu sa používa označenie DTaP, pre vakcíny s nižším obsahom diftériového a pertusového toxoidu sa používa označenie Tdap,
- k) pri použití nepravidelnej schémy očkovania sa má dieťaťu do dovŕšenia 15. roku života aplikovať
1. päť dávok vakcíny proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne,
 2. tri dávky vakcíny proti vírusovej hepatitíde typu B (VHB), dieťaťu HBsAg pozitívnej matky sa aplikujú štyri až päť dávok vakcíny,
 3. jedna až tri dávky vakcíny proti hemofilovým invazívnym nákazám (HiB) a vakcíny proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam (PCV) v závislosti od veku začatia očkovania,
 4. dve dávky vakcíny proti MMR,
- l) ak sa očkovanie proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne začne od 7. roku života, aplikujú sa do dovŕšenia 15. roku života štyri dávky vakcíny proti záškrtu, tetanu a detskej obrne a jedna dávka vakcíny proti čiernemu kašľu,
- m) vek dieťaťa sa vyjadruje nasledovne:
1. vek dieťaťa, ktoré má 37 dní, je dieťa jednomesačné, alebo po dovŕšení jedného mesiaca života, alebo dieťa v druhom mesiaci života, alebo ako dieťa 0 ročné alebo ako dieťa v prvom roku života,
 2. dieťa šesť až jedenásť mesačné, je dieťa v 7. mesiaci života až po posledný deň pred dovŕšením 12. mesiaca života,
- n) antigénne zloženie vybraných vakcín pre povinné a odporúčané očkovanie je uvedené v prílohe č. 1,
- o) pravidelné a nepravidelné schémy očkovania sú uvedené v prílohe č. 2, schémy očkovania pri premeškanom očkovaní alebo posunutom očkovaní sú uvedené v prílohe č. 3.

²⁾ Príloha č. 2 k vyhláške Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z. z.

Čl. III

Postupy pri očkovaní proti záškrtu, tetanu a čiernemu kašľu

- (1) Minimálny vek očkovania je po dovŕšení 6. týždňa života. Na očkovanie sa používa vakcína DTaP.
- (2) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať pred začatím 10. týždňa života, podajú sa tri dávky vakcíny: minimálne odstupý medzi 1. a 2. dávkou sú štyri týždne, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov; odporúčané odstupý medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (3) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať po prvom dni 10. týždňa života, minimálne odstupý medzi 1. a 2. dávkou sú štyri týždne, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov; odporúčané odstupý medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (4) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať do šiestich rokov života, podajú sa tri dávky základného očkovania (DTaP) a dve dávky preočkovania, pričom 1. preočkovanie sa vykoná po dovŕšení 6. roku života, najskôr však šesť mesiacov od ukončenia základného očkovania.
- (5) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať od 7. roku života, základné očkovanie pozostáva z podania 1. dávky Tdap a dvoch dávok Td; preočkovanie sa vykoná v 13. roku života, najskôr však o šesť mesiacov od ukončenia základného očkovania; ďalšie preočkovanie vakcínou Td sa vykonáva každých 15 rokov.

Čl. IV

Postupy pri očkovaní proti detskej obrne

- (1) Minimálny vek očkovania je po dovŕšení 6. týždňa života.
- (2) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať pred začatím 10. týždňa života, podajú sa tri dávky vakcíny, minimálne odstupý medzi dávkami sú štyri týždne; odporúčané odstupý medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (3) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať po 1. dni 10. týždňa života, minimálne odstupý medzi dávkami sú štyri týždne; odporúčané odstupý medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (4) Preočkovania sa vykonajú v 6. roku života spravidla kombinovanou vakcínou DTaP-IPV a v 13. roku života vakcínou Tdap-IPV.
- (5) Ak dôjde k posunutiu 3. dávky základného očkovania do 6. roku života, preočkovanie sa vykoná najskôr šesť mesiacov po predchádzajúcej dávke; ak dôjde k posunutiu 1. preočkovania do 13. roku života, 2. preočkovanie sa vykoná najskôr šesť mesiacov po predchádzajúcej dávke.
- (6) Ak dieťa prichádza z krajiny, kde sa očkovanie vykonáva orálnou poliovakcínou (OPV) alebo kombináciou OPV a inaktivovanej poliovakcíny (IPV), má mať celkovo aplikované štyri dávky vakcíny; ak bolo dieťa očkované iba OPV, podá sa mu jedna dávka IPV.
- (7) Ak osobe hrozí expozícia cirkulujúcim poliovírusom napríklad pri cestovaní do endemických oblastí alebo pri epidemickom ohrození detskou obrnou, odporúča sa vykonať očkovanie v minimálnom veku podľa odseku 1 tohto článku, s minimálnymi intervalmi medzi dávkami podľa odsekov 2 a 3 tohto článku.
- (8) Na očkovanie sa použije IPV/OPV alebo kombinovaná vakcína.

Čl. V

Postupy pri očkovaní proti vírusovej hepatitíde typu B

- (1) Minimálny vek očkovania dieťaťa HBsAg negatívnej matky je po dovŕšení 6. týždňa života. Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať pred začatím 10. týždňa života, podajú sa tri dávky vakcíny s minimálnym odstupom medzi 1. a 2. dávkou štyri týždne, medzi 2. a 3. dávkou päť mesiacov, odporúčané odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov. Ak sa očkovanie začalo vykonávať po 1. dni 10. týždňa života, minimálne odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú štyri týždne, medzi 2. a 3. dávkou je päť mesiacov, odporúčané odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (2) Ak osoba nebola očkovaná, je možné aplikovať tri dávky vakcíny kedykoľvek počas života. Osobám do dovŕšenia 16. roku života sa aplikuje vakcína s obsahom 10 µg HBsAg, osobám nad 16 rokov sa aplikuje vakcína s obsahom 20 µg HBsAg. Pri omeškaní termínu očkovania je možné pokračovať v očkovaní kedykoľvek tak, aby očkovanej osobe boli aplikované tri dávky vakcíny.
- (3) Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek sa vykonáva nasledovne:
 - a) bezprostredne po narodení (najneskôr do 24 hodín) sa aplikuje 1. dávka vakcíny proti VHB a súčasne sa podá hyperimúnny globulín (HBIG),
 - b) s odstupom štyroch týždňov sa podá 2. dávka vakcíny proti VHB,
 - c) následne sa pokračuje očkovaním tromi dávkami kombinovanej vakcíny DTaP-Hib-IPV-VHB v termínoch určených pre povinné pravidelné očkovanie; pri dostupnosti kombinovanej vakcíny bez obsahu VHB zložky sa na aplikáciu 2. dávky použije vakcína DTaP-Hib-IPV,
 - d) štyri týždne po ukončení očkovania proti VHB sa vykoná vyšetrenie antiHBs a HBsAg; dieťa s antiHBs pozitivitou sa považuje za imúnne, pri negativite oboch markerov sa podajú tri dávky monovalentnej vakcíny proti VHB v základnej schéme, pri pozitivite HBsAg sa dieťa dispensarizuje u detského gastroenterológa a detského infektológa,
 - e) ak je stav HBsAg matky neznámy, postupuje sa ako pri HBsAg pozitívnej matke bez podania HBIG; čo najskôr sa vyšetří HBsAg u matky a ak je HBsAg pozitívna, bezodkladne, najneskôr do siedmich dní po narodení, sa podá HBIG,
 - f) ak sa očkovanie dieťaťa narodeného HBsAg pozitívnej matke nezačalo bezprostredne po narodení, začne sa ihneď, ako je to možné; dieťaťu sa aplikujú minimálne tri dávky vakcíny proti VHB, minimálny odstup medzi 1. a 2. dávkou sú štyri týždne, medzi 2. a 3. dávkou je päť mesiacov; odporúčané odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.

Čl. VI

Postupy pri očkovaní proti invazívnym hemofilovým nákazám

- (1) Minimálny vek očkovania je po dovŕšení 6. týždňa života.
- (2) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať pred začatím 10. týždňa života, podajú sa tri dávky vakcíny, minimálne odstupy medzi dávkami sú štyri týždne; odporúčané odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (3) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať po 1. dni 10. týždňa života, minimálne odstupy medzi dávkami sú štyri týždne; odporúčané odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (4) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať vo veku šesť až jedenásť mesiacov života, podajú sa tri dávky vakcíny; minimálne odstupy medzi dávkami sú štyri týždne; odporúčané odstupy medzi

1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (5) Ak sa základné očkovanie vykonáva vo veku 12 - 59 mesiacov, podá sa jedna dávka vakcíny.

Čl. VII

Postupy pri očkovaní proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam

- (1) Minimálny vek očkovania je po dovŕšení 6. týždňa života.
- (2) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať pred začatím 10. týždňa života, podajú sa tri dávky vakcíny, minimálny odstup medzi dávkami je štyri až osem týždňov (podľa typu vakcíny); odporúčané odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (3) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať po 1. dni 10. týždňa života, minimálne odstupy medzi dávkami sú štyri až osem týždňov; odporúčané odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (4) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať do veku 12 mesiacov, aplikujú sa tri dávky vakcíny PCV13 alebo PCV10; minimálne odstupy medzi dávkami sú štyri až osem týždňov; odporúčané odstupy medzi 1. a 2. dávkou sú dva mesiace, medzi 2. a 3. dávkou je šesť mesiacov.
- (5) Ak sa základné očkovanie začalo vykonávať vo veku 12 - 23 mesiacov, aplikujú sa dve dávky vakcíny PCV13 alebo PCV10 s minimálnym odstupom dva mesiace.
- (6) Ak sa základné očkovanie vykonáva vo veku 24 - 59 mesiacov, aplikuje sa jedna dávka vakcíny PCV13 alebo PCV10.

Čl. VIII

Postupy pri očkovaní proti osýpkam, mumpsu a ružienke

- (1) Minimálny vek očkovania je v 15. mesiaci života, v epidemiologicky odôvodnenom prípade je možné očkovať po dovŕšení šiestich mesiacov života. Preočkovanie sa vykoná v 11. roku života. Vakcína podaná vo veku nižšom ako 12 mesiacov života, sa do pravidelného povinného očkovania nepočíta, dieťa dostane dve dávky vakcíny podľa schémy pre pravidelné povinné očkovanie, teda v 15. až 18. mesiaci a v 11. roku života.
- (2) Ak bolo dieťa očkované v inej očkovacej schéme, pokračuje sa v očkovaní tak, aby v 11. roku života malo podané dve dávky MMR vakcíny. Minimálny interval medzi dvomi dávkami vakcíny sú štyri týždne, odporúčaný interval je šesť mesiacov. Za kompletne očkovanie sa považuje podanie dvoch dávok vakcíny.

Čl. IX

Účinnosť

Toto odborné usmernenie nadobúda účinnosť dňom uverejnenia vo Vestníku Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Tomáš Drucker, v.r.
minister

Príloha č. 1

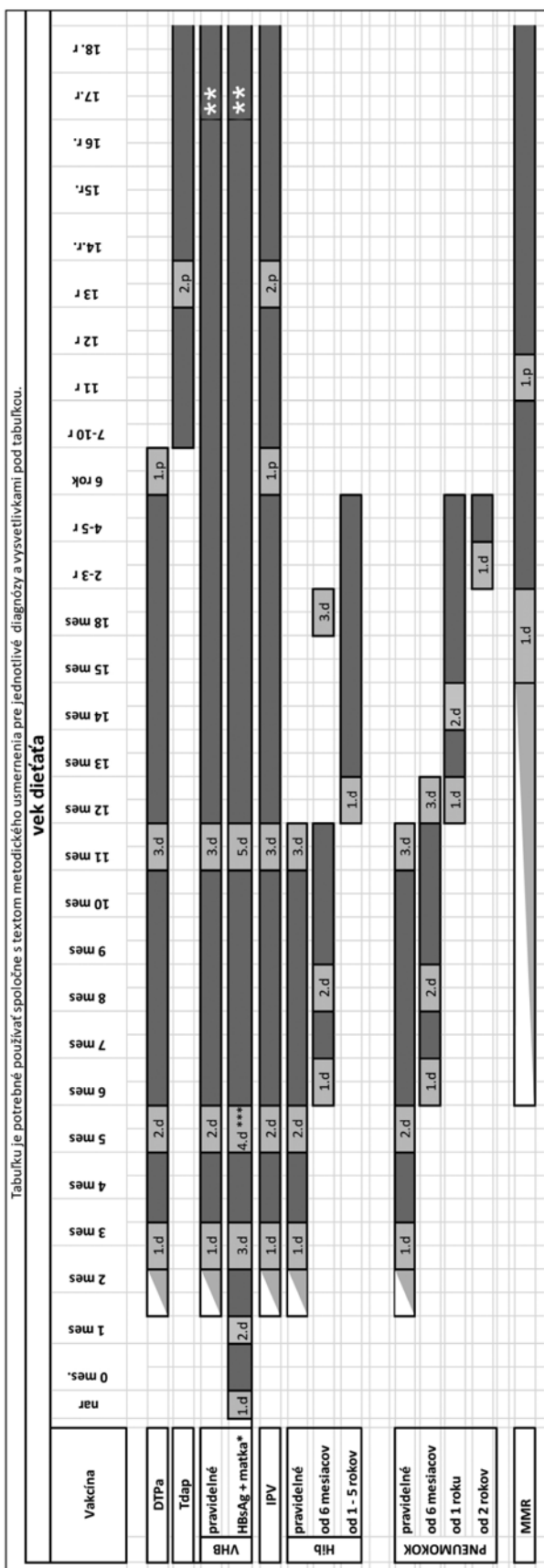
Antigénne zloženie vybraných vakcín pre povinné a odporúčané očkovanie

Druh očkovaní	Antigén	Názov vakcíny			
		Infanrix hexa	Hexacima	Infanrix-IPV+Hib	
základné očkovanie	záškrt	nie menej ako 30 IU	nie menej ako 20 IU	najmenej 30 IU	
	tetanus	nie menej ako 40 IU	nie menej ako 40 IU	najmenej 40 IU	
	čierny kašeľ	Pertusový toxoid (PT)	25 mikrogramov	25 mikrogramov	25 mikrogramov
		Filamentózný pertusový hemaglutinín (FHA)	25 mikrogramov	25 mikrogramov	25 mikrogramov
		Pertaktín (PRN)	8 mikrogramov	neobsahuje	8 mikrogramov
	vírusová hepatitída typu B	Povrchový s antigén hepatitídy B	10 mikrogramov	10 mikrogramov	
	detská obrna (IPV)	typ 1 (kmeň Mahoney)	40 jednotiek	40 jednotiek	40 jednotiek
		typ 2 (kmeň MEF-1)	8 jednotiek	8 jednotiek	8 jednotiek
		typ 3 (kmeň Saukett)	32 jednotiek	32 jednotiek	32 jednotiek
	hemofilové invazívne nákazy (Hib)	Polysacharid Haemophilus influenzae typu b	10 mikrogramov	12 mikrogramov	10 mikrogramov

Druh očkovaní	Antigén	Názov vakcíny				
		Infanrix	Infanrix polio	Adacel	Boostrix	
preočkovanie	záškrt	minimálne 30 IU	najmenej 30 IU	minimálne 2 IU	najmenej 2 IU	
	tetanus	minimálne 40 IU	najmenej 40 IU	minimálne 20 IU	najmenej 20 IU	
	čierny kašeľ	Pertusový toxoid (PT)	25 mikrogramov	25 mikrogramov	2,5 mikrogramov	8 mikrogramov
		Filamentózný pertusový hemaglutinín (FHA)	25 mikrogramov	25 mikrogramov	5 mikrogramov	8 mikrogramov
		Pertaktín (PRN)	8 mikrogramov	8 mikrogramov	3 mikrogramy	2,5 mikrogramu
	detská obrna (IPV)	Fimbrie typu 2 a 3	-	-	5 mikrogramov	
		typ 1 (kmeň Mahoney)		40 jednotiek		
		typ 2 (kmeň MEF-1)		8 jednotiek		
		typ 3 (kmeň Saukett)		32 jednotiek		

Poznámka: DTaP = vakcíny s vyšším obsahom diftériového a pertusového toxoidu, Tdap = vakcíny s nižším obsahom diftériového a pertusového toxoidu.

Pravidelné a nepravidelné schémy očkovania

vek pre pravidelné očkovanie
 vek pre očkovanie pri premeškani
 Minimálny vek očkovania

****** vakcína s obsahom 20 µg HbsAg
******* dávka VHB sa podá, iba ak nie je dostupná kombinovaná vakcína bez VHB zložky
 DTaP = vakcína s vyšším obsahom diftériového a pertusového toxoidu
 Tdap = vakcína s nižším obsahom diftériového a pertusového toxoidu

HBsAg pozit.matka* - súčasne s 1. dávkou sa podáva HBIG (hyperimúnný špecifický ľudský imunoglobulín)
d = dávka základného očkovania, **p** = dávka preočkovania

Príloha č. 3

Schéma očkovania pri začatí očkovania v neskoršom veku ako je určený vek

<i>Poradie dávky a typ vakcíny</i>	<i>Minimálny interval</i>	<i>Poznámka</i>
<i>Dieťa vo veku 1 - 2 roky</i>		
1. DTaP+IPV+VHB+Hib		
2. DTaP+IPV+VHB+/- (Hib)	4 týždne	odporúčany interval: 2 mesiace s/bez Hib zložky
3. DTaP+IPV+VHB	6 mesiacov	odporúčany interval: 6 mesiacov bez Hib zložky
1. MMR		očkovanie od 15. mesiaca veku kedykoľvek
<i>PCV</i>		
<u>A alternatíva</u> 1. PCV 13	2 dávky od 1 roka do 2 rokov v odstupe minimálne 2 mesiace	od 2 rokov veku, jedna dávka
<u>B alternatíva</u> 1. PCV10	2 dávky od 1 roka do 2 rokov v odstupe minimálne 2 mesiace	od 2 rokov veku, jedna dávka
<i>Dieťa vo veku 3 - 4 roky</i>		
1. DTaP+IPV+VHB+Hib		
2. DTaP+IPV+VHB+/- (Hib)	4 týždne	odporúčany interval: 2 mesiace s/bez Hib zložky
3. DTaP+IPV a samostatná VHB	5 mesiacov (VHB) 6 mesiacov (DTaP)	odporúčany interval: 6 mesiacov
<i>PCV</i>		
1. PCV13		
1. PCV10		možno podať do veku 5 rokov
1. MMR		kedykoľvek
<i>Dieťa vo veku 5 - 6 rokov</i>		
1. DTaP+IPV a samostatná VHB		
2. DTaP+IPV a samostatná VHB	4 týždne	odporúčany interval: 2 mesiace
3. DTaP+IPV a samostatná VHB	5 mesiacov (VHB) 6 mesiacov (DTaP)	odporúčany interval: 6 mesiacov
4. DTaP+IPV	6 - 12 mesiacov	preočkovanie – 4. dávka Td
1. MMR		kedykoľvek

Dieťa od 7 rokov	
1. Tdap+IPV a samostatná VHB	
2. A. alternatíva: Td a samostatná IPV a samostatná VHB B. alternatíva: Tdap+IPV a samostatná VHB	4 týždne
3. A. alternatíva: Td a samostatná IPV a samostatná VHB B. alternatíva: Tdap+IPV a samostatná VHB	5 mesiacov (VHB) 6 mesiacov (DTaP)
4. Td a samostatná IPV	6 – 12 mesiacov
1. MMR	
2. MMR	4 týždne
	kedykoľvek
	odporúčany interval: 2 mesiace prvá oficiálne odporúčaná alternatíva je komplikovaná nedostupnosťou samostatnej IPV vakcíny
	odporúčany interval: 6 mesiacov prvá oficiálne odporúčaná alternatíva je komplikovaná nedostupnosťou samostatnej IPV vakcíny
	najvhodnejšie v 13. roku
	odporúčany interval: 6 mesiacov preočkovanie v 11. roku života